

**ER DER NOGET SÆRLIGT VED
ERSTATNINGSSAGER MOD DET OFFENTLIGE?**

TAK FOR ORDET

Advokat (L) Amelie Brofeldt

- Poul Schmith / Kammeradvokaten siden 2013

Partner Advokat (H) Henrik Nedergaard Thomsen

- Poul Schmith / Kammeradvokaten siden 1995

Vores team

- Retssager, voldgift og mediation om bl.a. erstatning og forsikring
- Offentlige klienter: Staten, regioner, kommuner
- Private klienter: Danske og internationale forsikringselskaber – fortrinsvis
- Særligt: Aldrig sager mod staten

ER RAMMEN TRANSPARENT?

- 1) Retssag mod en myndighed om erstatningsansvar for en faktisk adfærd
det kunne f.eks. være et glat fortov rundt om en retsbygning eller en politistation
- 2) Retssag mod en myndighed om erstatningsansvar for fejl i sagsbehandlingen
det kunne f.eks. være noget med sagsoplysningen eller sagsbehandlingstiden
- 3) Retssag mod en myndighed om erstatningsansvar for en afgørelse
det kunne f.eks. være et omgjort afslag på en social ydelse
- 4) Domstolsprøvelse af en myndighedsafgørelse
det kunne f.eks. være tvister om OEL, ASL eller KEL

TILBAGE TIL OVERSKRIFTEN

ER DER NOGET SÆRLIGT VED ERSTATNINGSSAGER MOD DET OFFENTLIGE?

Det korte svar

NEJ

Det knap så korte svar

HUSK forvaltningsretten og de særlige spilleregler, der gælder for offentlige myndigheder

Det lange svar

JA for så vidt – myndigheden skal overordnet set behandles på samme måde som personer og virksomheder og skal dermed bedømmes i forhold til myndighedens egen kontekst, dvs. forvaltningsretten og myndighedens særlige regelsæt

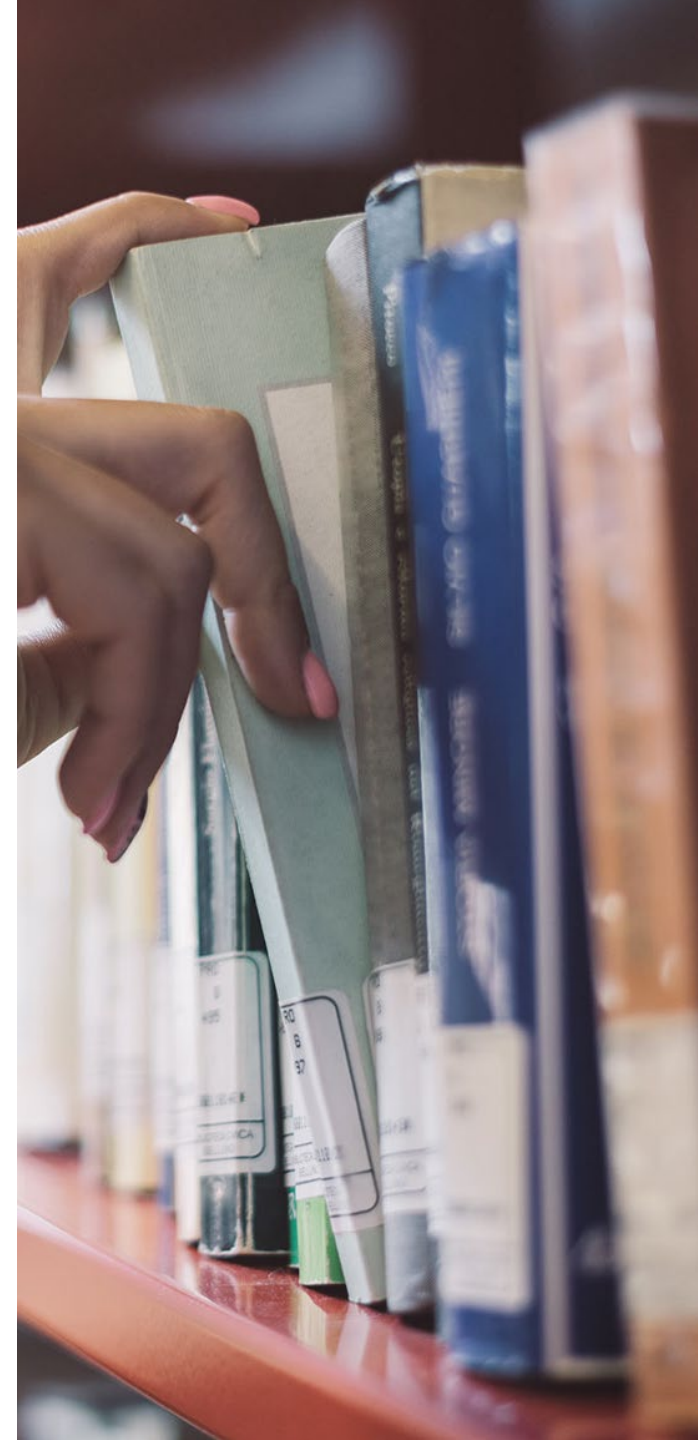
TALEPUNKTER

- Domstolsprøvelsen af sagens genstand?
- Hvilken myndighed skal sagsøges og med hvilke påstande?
- Hvem har bevisbyrden, og hvem skal føre beviset?
- Hvad opnår man ved processuelle opfordringer, som ikke kan opnås ved aktindsigt?
- Hvad gælder om afgørelsens begrundelse?
- Hvilke vidner kunne man overveje?
- Hvornår har sagsøgeren fået så meget ret, at sagen bør slutte?
- Hvad gælder om sagsomkostninger?

SAGENS TEMA?

- 1) Retssag om statens erstatningsansvar for en faktisk adfærd erstatningskravet
- 2) Retssag mod en myndighed om erstatningsansvar for fejl i sagsbehandlingen erstatningskravet og afgørelsen
- 3) Retssag om statens erstatningsansvar for en afgørelse erstatningskravet og afgørelsen
- 4) Domstolsprøvelse af en myndighedsafgørelse afgørelsen

ERSTATNINGSKRAV – FAKTISK ADFÆRD

Sagens genstand er erstatningskravet

Rette sagsøgte er den myndighed, der er ansvarlig for adfærden – men undtagelser

Den ansvarspådragende handling er adfærden, f.eks. et glat fortov

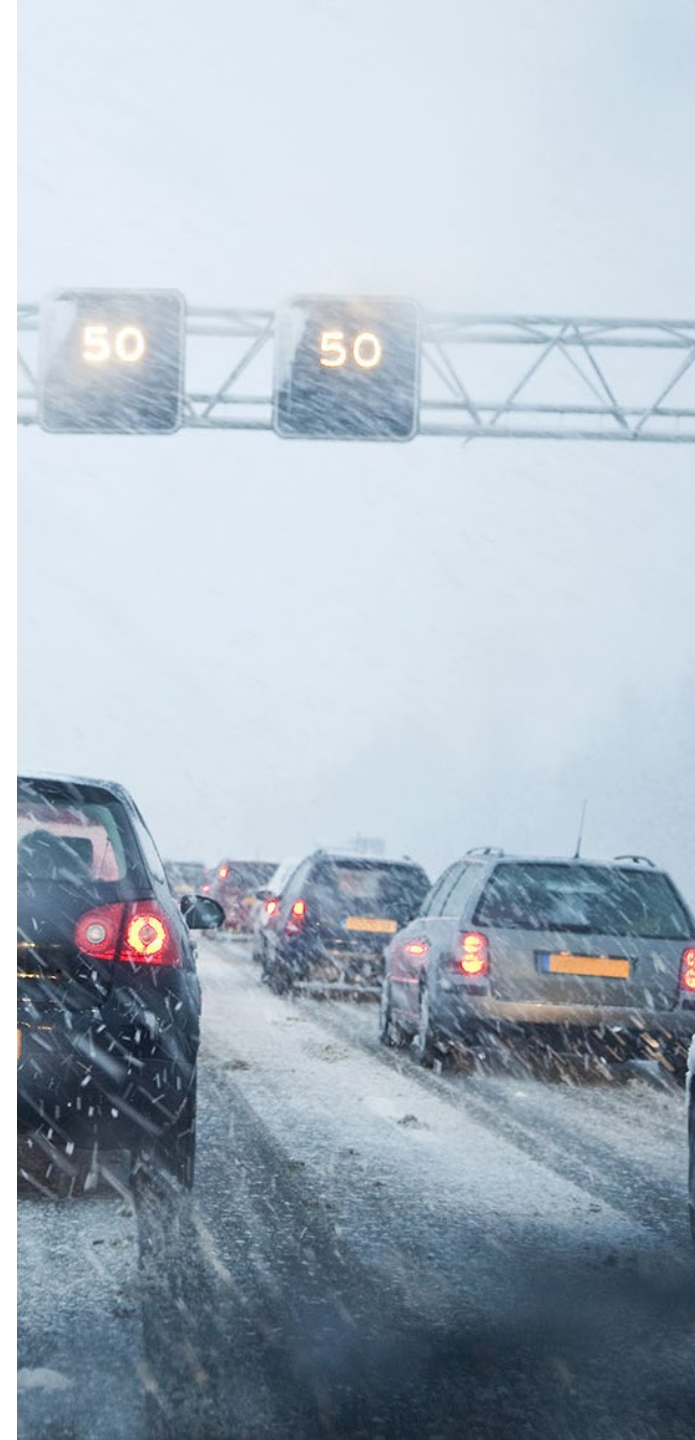
Påstanden er “at betale”, ikke anerkende ansvar og betale

Eksempel – det glatte fortov

- den myndighed, der er ansvarlig for glatførebekæmpelsen det pågældende sted
- ikke nødvendigvis den myndighed, der har “truffet afgørelse”
- spørgsmålet er, om planen for glatførebekæmpelse er forsvarlig, og om planen er fulgt

Den erstatningssøgende part har bevisbyrden og må selv føre beviserne

Myndigheden har undertiden en interesse i at medvirke aktivt i sagsoplysningen

ERSTATNINGSKRAV – SAGSBEHANDLING

Sagens genstand er erstatningskravet

Rette sagsøgte er den myndighed, der har truffet afgørelsen – men undtagelser

Den ansvarspådragende handling er sagsbehandlingen frem mod afgørelsen

Påstanden er “at betale”, ikke anerkende fejl og betale – men undtagelser

Eksempler – sagsoplysning, høring eller sagsbehandlingstid

- U2002.1125H – asbest og lungekræft

Den erstatningssøgende har bevisbyrden

Myndigheden har undertiden en interesse i aktivt at medvirke til at oplyse sagen

ERSTATNINGSKRAV – AFGØRELSE

Sagens genstand er erstatningskravet

Rette sagsøgte er den myndighed, der har truffet afgørelsen – men undtagelser

Den ansvarspådragende handling er afgørelsen

Påstanden er “at betale”, ikke anerkende ugyldighed og betale – men undtagelser

Eksempel – ugyldighed

- U.1995.0539Ø – afslag på social ydelse førte til tvangsauktion
- U.1996.1288V – afslag på ledighedsydelse medførte ansvar
- U.2002.1566H – afslag på taxibevilling medførte tab
- U.2002.1789H – afslag på taxibevilling og retlig interesse
- U.2022.1423H – blodtransfusion

Den erstatningssøgende har bevisbyrden

Myndigheden skal undertiden medvirke til at oplyse sagen

DOMSTOLSPRØVELSE AF AFGØRELSEN

Hvorfor taler vi om grundlovens § 63 – “øvrighedsmyndighedens grænser”?

Sagens genstand er afgørelsen

Rette sagsøgte er den myndighed, der har truffet afgørelsen – men undtagelser

Påstanden kan være, at afgørelsen “ophæves” eller er “ugyldig”

Påstanden kan også være, at myndigheden skal “anerkende [noget andet]”

Påstanden må ikke indeholde krav, der reelt anbringender

Hvorfor og hvornår hjemvisning til [myndighed] – se f.eks. U.2022.2392H?

Hvad betyder “et [sikkert] grundlag for at tilsidesætte” afgørelsen?

PROCESSUELLE OPFORDRINGER ELLER AKTINDSIGT?

RETSPLEJELOVEN § 298

(1) Retten kan efter begæring af en part pålægge modparten at fremlægge dokumenter, der er **undergivet hans rådighed**, og som parten vil **påberåbe sig under sagen**, medmindre der derved vil fremkomme oplysning om forhold, som han ville være **udelukket fra eller fritaget for at afgive forklaring om som vidne**, jf. §§ 169-172.

(2) Undlader modparten uden lovlig grund at efterkomme pålægget, finder bestemmelsen i § 344, stk. 2, tilsvarende anvendelse.

RETSPLEJELOVEN § 344

(2) Er en parts erklæringer vedrørende sagens faktiske omstændigheder uklare eller ufuldstændige, **eller undlader han** at udtale sig om modpartens erklæringer om disse spørgsmål eller **at efterkomme modpartens opfordringer, kan retten ved bevisbedømmelsen tillægge dette virkning til fordel for modparten**. Det samme gælder, hvis en part udebliver, efter at være indkaldt til personligt møde, jf. § 302, hvis han undlader at besvare spørgsmål, der stilles i henhold til §§ 302 og 303, eller hvis hans svar er uklare eller ufuldstændige.

MEROFFENTLIGHEDSPRINCIPPET

(1) Det skal i forbindelse med behandlingen af en anmodning om aktindsigt overvejes, om der kan gives **aktindsigt i dokumenter og oplysninger i videre omfang**, end hvad der følger af §§ [...]. Der kan gives aktindsigt i videre omfang, medmindre det vil være i strid med anden lovgivning, herunder regler om tavshedspligt og [...].

(2) Stk. 1 gælder også i forbindelse med behandlingen af en anmodning om aktindsigt i dokumenter og oplysninger, som indgår i sager, der er undtaget fra aktindsigt efter §§ [...].

BEGRUNDELSE PARTSFORKLARING VIDNER

Sagsfremstillingen kan udfordres gennem bevisførelsen

Myndighedens faglige rådgiveres vidneudsagn er en del af sagsfremstillingen

Begrundelsen kan undertiden anskues som myndighedens partsforklaring

Legalitetsprincip, lovbundet eller skønsmæssig regel?

Administrativ praksis eller skøn under regel?

Den, der anfægter, har bevisbyrden, men skal ikke nødvendigvis skaffe beviserne

Kan bevisbyrden vende? – se f.eks. U1993B.220

HÆVE ELLER GENNEMFØRE SAGEN?

Hvorfor hæve, når man har fået ret?

Hvorfor indgår en myndighed ikke/sjældent forlig om en afgørelse?

Hvorfor tager en myndighed ikke/sjældent bekræftende til genmæle efter en afgørelse?

U.2021.1523H – ikke retlig interesse i påstand efter forvaltningsretlig afgørelse

U.2021.4126H – retsplejelovens § 387 og mundtlig eller skriftlig hovedforhandling

SAGSOMKOSTNINGER

Den part, der hæver sagen, kan være den vindende part og få sagsomkostninger, og det har ingen betydning for sagsomkostningerne, at den anden part er en offentlig myndighed

Hvad siger HR om sagsomkostningerne, når sagen hæves før HF?

- 2/3 hvis sagen hæves 'kort' før HF
  - se U.2006.1094H
- 1/3 hvis sagen hæves under sagens forberedelse før berømmelsen af HF
  - se U.2016.765H og U.2022.418H

Men hvad med nyere LR praksis – er det 1/3, 2/3, 1/1, eller noget helt fjerde,

- hvis sagen hæves før svarskrift?
  - se VLK 16-10-2019, FM2021.107Ø
- hvis sagen hæves under forberedelsen af sagen efter svarskrift?
  - ØLK 13-10-2021, FM.2021.112Ø, FM2018.203V, FM2013.31V, FM2016.121V
- hvis sagen hæves under forberedelsen af HF?
  - FM2020.167Ø, VLK 06-02-2020, ØLK 20-04-2021

TAK FOR JERES TID

Poul Schmith har indgået aftale med VISDA, som omfatter billederne i denne præsentation.

Præsentationen og de heri indeholdte billeder er udelukkende til intern brug for modtageren og må ikke viderespredes.